

لنگرودی

فمسرو شیرزادی^۱علیرضا مظلوم‌رهنی^۲ممید داودیپور^۳

چکیده:

شرط از جمله موضوعاتی است که از منظر فقهای امامیه و حقوق ایران همواره از درجه اهمیت و جایگاه بسیار بالایی برخوردار بوده است، به طوری که تاثیرپذیری حقوق مدنی کشور ما از مبانی فقهی، اهمیت و جایگاه خاصی را برای این مسئله ایجاد کرده است. آنچه باید بدان اهتمام داشت، این که شرط با عنایت به اعتبار موعد و زمان اشتراط در عقد به انواع شروط قبل از عقد، ضمن عقد، الحاقی منقسم می‌گردند. شرط بنایی، به شرطی اطلاق می‌شود که طرفین قبل از عقد بدان توافق و موافقت حاصل کنند، به طوری که علی‌رغم عدم تصریح به شرط در ضمن عقد، توافق بر مبنای آن حاصل شده است. لنگرودی در مبسوط در ترمینولوژی شرط تبانی / بنائی را این چنین تصریح کرده است: (مدنی) تعهدات عاقد در اثنای مقاوله (مذاکرات پیش از عقد) را گویند. نام دیگر آن شرط تبانی است. (ماده ۱۱۲۸ ق.م.ا). اگر قبل از عقد آن تعهد را بکنند و عقد را بر پایه آن تعهد ببندد آن را شرط بنائی یا شرط تبانی نامند. البته باید شرط بنائی صراحت کافی را داشته و ارتباط عقد با آن شرط، محرز و مسلم باشد (ماده ۱۱۲۸ ق.م.ا). از دیدگاه فقهای متقدم و متاخر امامیه و عامه در خصوص صحیح بودن و یا باطل بودن آن اجماع و اتفاق نظر ملاحظه نمی‌شود، به طوری که مشهور فقها نظراً بر اعتقاد بر عدم لازم الوفا بودن شرط بنایی داشته‌اند و عدم تصریح شرط در ضمن عقد و نیز فقد تقارن شرط با عقد را اسباب باطل بودن آن می‌دانند، در مقابل، عده قلیل از فقها، شرط بنایی را صحیح می‌دانند.

Email: kh. shirzadi2014@gmail.com

Email: dr. mazloom14@yahoo.com

۱. دانشجوی دکتری حقوق خصوصی (نویسنده مسئول)

۲. استاد یار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس

۳. دانشجوی دکتری حقوق خصوصی